

FARTES DE RESPIRAR MERDA

Amb les dades recollides els darrers 20 anys, molts dies l'aire d'Osona és perillós per a la nostra salut. Un resum d'aquesta contaminació seria:

Ozó troposfèric: Les estacions automàtiques de Tona, Vic i Manlleu han registrat, des de l'any 2005 fins al 2023, un total de 542 episodis d'ozó amb una mitjana anual de 35 episodis. Aquests episodis representen el 54% de totes els episodis registrats a Catalunya.

Partícules i fums: Els diferents tipus de partícules que es mesuren cada hivern superen els límits permessos. Cal tenir en compte que les PM 2,5 arriben al rec sanguini. Aquests valors alts de partícules es donen a tota la Plana de Vic, i, les poblacions que es troben a cotes més baixes probablement tenen valors més alts. Els benzo(a)pirens detectats a Manlleu i a les estacions mòbils a Vic, són classificats com a carcinògens.

Gasos efecte hivernacle: La cabana ramadera de Catalunya, durant el 2022, van emetre 30.600 tones de metà i 3.500 tones d'amoníac (dades extretes del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia). El metà és 28 vegades més causant d'efecte hivernacle que el diòxid de carboni i se'n parla poc. L'amoníac contribueix de forma important en la generació de micropartícules.

Normalment no ens adonem del que respirem. Molts dies gaudim d'un cel ben blau.

Fa anys que coneixem el problema, però les mesures que s'han pres, o han estat poques o no han estat efectives. Les dades ens diuen que no ha millorat la qualitat de l'aire que respirem.

Exigim que es prenguin mesures realment efectives per revertir aquesta situació, que totes les institucions (Ajuntaments, Consell Comarcal d'Osona i Generalitat de Catalunya) realment es comprometin a prendre decisions valentes. I també nosaltres, com a ciutadans, hem de col·laborar en la millora de la qualitat de l'aire.

Des de la CUP proposem diferents mesures. Algunes ja es podrien implementar d'immediat.

1. El Consell i els Ajuntaments han de tenir un protocol d'avís propi sobre la previsió de superació dels límits de contaminació de l'aire, que busqui informar i conscienciar de forma clara i entenedora a tota la població, i directament a les entitats que fan activitats més exposades a la contaminació, i que no es limiti a "complir l'expedient". Aquesta mesura s'hauria d'implementar immediatament.
2. Si volem conèixer millor la qualitat de l'aire que respirem i prevenir, cal que s'instal·lin més estacions automàtiques fixes en llocs centrals de diferents municipis. De les tres actuals només una, la de Manlleu, és al centre del nucli urbà.
3. La capa d'inversió tèrmica es troba per sota dels 690 metres. Per sota d'aquest nivell no s'hauria de permetre noves activitats que tinguin un fort impacte ambiental.
4. Els sistemes de calefacció domèstics són uns dels emissors més importants de micropartícules. És bàsica la implicació de les administracions en la substitució de calderes domèstiques per altres d'energies més netes. Però el cost econòmic no pot repercutir exclusivament en les llars. L'Agenda 2030 podria servir per fer aquesta transició a calderes més netes.
5. No es pot permetre la crema de biomassa (restes de poda, de jardí, hort, agrícoles,..) a l'aire lliure cap dia de l'any. A canvi cal facilitar trituradores per poder fer compost com adob per a ús domèstic, municipal i agrícola.
6. Cal eliminar el vehicle particular del centre de les poblacions grans.
7. Valorar la implantació de les Zones de Baixes Emissions (ZBE), o la declaració de Zona de Protecció Ambiental (ZPA) per Osona. Hem de ser atrevits promocionant més el transport públic, potenciant línies de bus interurbanes i connectades amb el tren i la xarxa ciclable interurbana amb millores factibles a curt termini.

8. Cal fer un estudi epidemiològic sobre l'asma i altres malalties respiratòries i veure si la població osonenca és la que té la mitjana més alta respecte de Catalunya.

No hem d'actuar quan tinguem valors alts de contaminants, cal ser vigilants tot l'any, i any rere any, fins que millori la qualitat de l'aire que respirem.

Us convidem a participar en elaborar propostes i exigir solucions. Tots podem aportar: tècnics, sanitaris, associacions,... I per descomptat, cadascú de nosaltres a nivell particular, som imprescindibles.

Volem respirar un aire net tots els dies de l'any.

Lleonard Sanchez - Regidor de la CUP al Consell Comarcal d'Osona

Osona, 7 de febrer de 2024